Statsforvalteren i Nordland

Vår dato: 25.09.2026
Vår ref: 2026/5198
Deres dato:
Deres ref: 202609476

NORGES VASSDRAGS- OG ENERGIDIREKTORAT (NVE)
Postboks 5091 Majorstua
0301 OSLO

Saksbehandler, innvalgstelefon
Marijn Kuizenga, +4775547967

Uttalelse - regulering og vannuttak - Sortland - Storvatnet og Lilandsvatnet

Statsforvalteren i Nordland viser til høring av søknad fra Sortland kommune datert 20.05.2026, om tillatelse til regulering og vannuttak fra Storvatnet på Langøya og Lilandsvatnet på Hinnøya.

Kommunen har brukt begge vann til drikkevannsforsyning fra før av, men regulering og vannuttak har ikke tidligere vært behandlet etter vassdragslovgivningen. Det søkes om å øke vannuttakene fra begge kilder, samt regulering av begge magasiner for å muliggjøre de økte vannuttakene. I tillegg søkes det om flere fysiske tiltak i begge vassdrag. Formålet med tiltaket er å forbedre kommunens forsyningskapasitet av vann til drikkevann, snøproduksjon og industri. Søknaden er vedlagt konsekvensutredninger for omsøkte tiltak i hvert vassdrag utarbeidet av Asplan Viak.

Om tiltaket - Storvatnet
Storvatnet er råvannskilden til Sortland vannverk, som er det største vannverket i kommunen og forsyner ca. 2882 abonnenter. Storvatnet har et nedbørfelt på 2.6 km^2 og munner ut i Storvasselva, som igjen har samløpet med Selneselva ca. 2 km nedstrøms innsjøen. Ifølge konsekvensutredningen utgjør avrenning fra innsjøen ca. 70 % av vannføringen i Storvasselva, og ca. 30% av vannføringen i Selneselva. Alminnelig lavvannføring fra utløpet i Storvatnet er beregnet til ca. 29 l/s, årlig 5-persentil vannføring er på 24 l/s og årlig middelavrenning på 142 l/s.

Dagens vannstand i Storvatnet ligger på kote 131,6 moh. Det har siden 1976 vært en fyllingsdam i utløpet av Storvatnet med overløpshøyde på kote 133,5 moh. Demningen ble fjernet i 2020 etter pålegg fra NVE om å utføre tiltak på demningen på grunn av fare for demningsbrist. I forbindelse med fjerning av demningen ble det i 2020 også etablert en anleggsvei tett langs Storvasselva fra Sortland vannverk til utløpsosen i Storvatnet, som er omfattet av nåværende søknad. Fjerning av demningen har ført til at vannstanden i vannet har senket, og det er ingen mulighet for slipp av minstevannføring i utløpselva. Senkningen av vannstanden i kombinasjon med dagens vannuttak har ført til at strekninger av Storvasselva blir tørrlagt i perioder med lite tilsig til innsjøen. Konsekvensutredningen vedlagt søknaden anslår at dagens vannuttak uten regulering fører til 39 dager med tilnærmet tørrlegging av utløpselva (vannføringer på < 10 l/s), og 122 dager med vannføring under alminnelig lavvannføring.

Kommunen ønsker å øke vannuttakene fra Storvatnet fra et gjennomsnittlig uttak på 45 l/s til 50 l/s med likt maksimalt vannuttak som i dag på 100 l/s. For å kunne dekke det økte vannbehovet som er omsøkt, er det -ifølge beregninger utført av Asplan Viak- nødvendig å etablere en ny demning. Det søkes derfor om å få etablert en betongdemning i utløpet av Storvatnet på tilnærmet samme plass som den tidligere fyllingsdammen, og med lik overløpshøyde på kote 133.5 moh. Kommunen søker om et reguleringsregime på 2,5 m mellom LRV på kote 131 moh. (0,6 m under dagens vannstand) og HRV på 133,5 moh., og foreslår i søknaden slipp av minstevannføring på 25 l/s fra Storvatnet i Storvasselva.

Tiltaket vil, ifølge konsekvensutredningen, føre til en reduksjon i middelvannføring fra 161 l/s til 156 l/s (3 %) i øvre del av Storvasselva, og fra 408 l/s til 403 l/s (1 %) i nedre del av Selneselva. I tillegg er det forventet at flomtoppene reduseres i tørre perioder, særlig i Storvasselva. Regulering og minstevannføring vil derimot føre til at antall dager med tilnærmet tørrlegging av Storvasselva reduseres til null, og antall dager med vannføring under alminnelig lavvannsføring til to.

Vannmiljø, fisk og akvatisk naturmangfold - Storvatnet
Selneselva har ikke kjente forekomster av anadrom fisk[1], og elva forvaltes derfor ikke som et anadrom vassdrag etter forskrift om fiske etter anadrome laksefisk i vassdrag. Det er imidlertid ikke usannsynlig at sjøørret kan vandre opp i nedre del av elva. Det antas at strekningen opp til vannverket er tilgjengelig for sjøvandrende laksefisk. Det er ikke registrert forekomst av elvemuslinger under en tidligere kartlegging av vassdraget.[2]

Fiskebestanden i elva er tidligere undersøkt i 2011 av Hanssen & Bongard[1]. To av tre av deres stasjoner ligger innenfor tiltakets influensområde, en stasjon i nedre del av Storvasselva og en ved samløpet mellom Storvasselva og Ånstadelva. Hanssen & Bongard fant relativt høye tettheter av ørret (>0+) med tettheter mellom 56 til 113,6 fisk/100m^2. Det ble kun registrert årsyngel ved stasjonen i Ånstadelva (utenfor tiltakets influensområde).

Ungfiskundersøkelser utført som del av konsekvensutredningen fant også høye tettheter av ungfisk i nedre del av vassdraget. I motsetning til resultatene til Hanssen & Bongard, utgjorde årsyngel ca. 50 % av fanget fisk i Selneselva og nedre del av Storvasselva. Tetthetene i Storvasselva ved vannverket og trafo-stasjonen var lave. Vi antar at dette kan være et resultat av det høye antallet dager med lav vannføring i Storvasselva som følge av dagens vannuttak fra Storvatnet. Det ble registret gode tettheter av årsyngel og ungfisk ved utløpet av Storvatnet, og området ble beskrevet som et klart viktig gyteområde for stasjonær ørret i innsjøen.

Statsforvalteren vurderer at foreslått krav om minstevannslipp fra Storvatnet vil sikre en mer stabil vannføring i utløpselva fra Storvatnet, og kan dermed redusere antall dager med tørrlegging eller vannføringer under alminnelig lavvannføring i øvre del av Storvasselva. Vi er enige i vurderingen at dette kan forbedre forholdene for fisk og annet limnisk naturmangfold i vassdraget. Vi setter likevel spørsmålstegn ved valget av en minstevannføring på 25 l/s, da dette er tilnærmet lik 5-persentil vannføring (24 l/s). Per i dag er Storvatnet uregulert, og det tas i snitt 45 l/s med maksimalt uttak av 100 l/s. Gitt at det søkes om en 11 % økning i snittuttaket uten økning i maksimalt uttak, mener vi at det bør vurderes om en omsøkt HRV på nesten 2 m over dagens vannstand og en reguleringshøyde på 2,5 m kan muliggjøre en minstevannføring som er nærmere alminnelig lavvannføring (29 l/s).

[1] Kanstad Hanssen, Ø. Bongard, T. 2011. Laksefisk og bunndyr som indikator på økologisk tilstand i vassdrag i vannregion Nordland i 2011. Ferskvannsbiologen. Rapport nr. 2011-08.
[2] Halvorsen, M. 2019. Kartlegging av elver i Vesterålen, med sikte på å finne evt. ukjente bestander av elvemusling. Nordnorske Ferskvannsbiologer. Rapport nr. 2019-03.

Tiltaket vil kunne føre til en forringelse av den stasjonære ørretbestanden i Storvatnet. Etablering av dammen vil føre til at stasjonær fisk i Storvatnet ikke har tilgang til gyteområdene i utløpet av vannet og øvre delen av Storvasselva. Konsekvensutredningen påpeker at det finnes et par andre innløpsbekker som ørreten kan gyte på. Det er imidlertid ikke kartlagt om disse innløpselvene har et tilsvarende godt potensial som gyteområde. Det er derfor usikker hvor godt egnet disse er som gyteområder, om produksjonen i Storvatnet er rekrutteringsbegrenset og dermed hvor stor konsekvensen av tiltaket blir for produksjon av stasjonær fisk.

Hyppigere endringer i vannstanden kan i tillegg føre til en reduksjon i biologisk produktivitet og bentisk artsmangfold i innsjøens strandsoner. Dette vil igjen kunne føre til en reduksjon i mat og beiteareal som er tilgjengelig for ørretbestanden. Tilstanden til den stasjonære ørretbestanden i innsjøen og bunndyrsamfunnet i innsjøen strandsoner er ikke kartlagt tidligere. Magasinering kan også endre temperaturforholdene i vannet, som kan påvirke forholdene for stasjonær ørret i innsjøen. Vi mener derfor at kunnskapsgrunnlaget for å kunne vurdere konsekvensen av oppdemning og regulering av Storvatnet på stasjonær fisk og bunndyr i innsjøen er begrenset. Vi vurderer at dette bør kartlegges bedre for å kunne vurdere behovet for avbøtende tiltak.

Oppdemning av Storvatnet ved utløpsosen kan redusere flomtoppene i Storvasselva. Dette kan redusere viktige naturlige forstyrrelser i systemet som bl.a. kan forebygge tilslamming av elvebunnen med fine sedimenter, noe som kan være viktig for bunndyr og fisk i vassdraget. Det er ikke kartlagt hvor ørreten i nedre del av vassdraget gyter, men det høye antallet årsyngel ved de to nederste stasjoner til konsekvensutredningen sannsynliggjør at disse områdene er viktige gyteområder. Siden nedbørsfeltet til Storvatnet utgjør 30 % av vanntilførselen til Selneselva, antar vi at en reduksjon i naturlige flommer fra Storvasselva kan øke risikoen for forringelse av gyteområder ved at disse dekkes til med finere substrater. Vi vurderer derfor at periodiske slipp av vann tilsvarende flomvannføring, som foreslått som mulig skadereduserende tiltak, bør settes som et vilkår til konsesjonen. Dette også av hensyn til terrestriele naturverdier bl.a. i bekkekløften langs Storvasselva, som diskuteres nedenfor.

Terrestrisk naturmangfold - Storvatnet
Samlet sett viser konsekvensutredningen at vassdraget er et lokalt til regionalt verdifullt funksjonsområde for fuktighetskrevende karplanter, moser og lav. Det er kartlagt flere områder i og rundt vassdraget med naturtyper av stor verdi. Naturen rundt vassdraget er preget av naturtypene boreal hei, semi-naturlig våteng, høgereliggende og nordlig nedbørsmyr, samt flomskogmark langs de nedre delene av vassdraget. Alle naturtypeområder rundt Storvatnet som er kartlagt i konsekvensutredningen ligger over HRV, og blir i liten grad påvirket av tiltaket. Områdene med ovennevnte naturtyper kartlagt nedstrøms for demningen vurderes også til å bli lite påvirket av tiltaket.

Mange plante- lav- og mosearter kartlagt langs vassdraget -særlig i bekkekløftnaturtypene langs Storvasselva- er fuktighetskrevende og drar nytte av stabil vanntilførsel, fuktige flater og høy luftfuktighet. Hvis man legger beregningene i konsekvensutredningen til grunn, er det i dag i snitt 39 dager med tilnærmet tørrlegging ($Q < 10$ l/s) av Storvasselva og 122 dager med vannføring under alminnelig lavvannføring. Dersom det settes krav til minstevannføring tilsvarende alminnelig lavvannføring, er det sannsynlig at kartlagte arter i bekkekløftene kan dra nytte av mer stabile fuktige forhold i tørre perioder om sommeren sammenlignet med dagens situasjon.

Vi mener at periodevise vannslipp for å simulere naturlige flommer -som foreslått i konsekvensutredningen- kan være et viktig avbøtende tiltak. Dette for å opprettholde naturlige

forstyrrelser i bekkemiljøet, som arter som er tilpasset til flomsonenisjen er avhengige av. Dette kan bl.a. være viktig for kartlagte forekomster av bekkeskiferlav og tindved, som begge er rødlistearter og er særlig godt tilpasset til et eksponert miljø med regelmessige oversvømmelser. Begge artene er relativ konkurransesvake, og er sårbare for vassdragstiltak som påvirker den naturlige flomdynamikken i deres leveområde. Opprettholdelse av naturlige flommer kan bidra til å forhindre at slike arter blir utkonkurrert av mer konkurransesterke arter.

Friluftsliv & Landskap - Storvatnet
Statsforvalteren legger til grunn at landskapet i områdene rundt Storvatnet har vært påvirket av tidligere inngrep knyttet til oppdemning, drikkevannsuttak, og senere fjerning av fyllingsdammen. Vi anser derfor landskapsbilde som påvirket fra før av. Det er ikke registrert sammenhengende inngrepsfrie naturområder innenfor tiltaksområdet, og strandsonen rundt Storvatnet bærer preg av at vannstanden har vært betydelig høyere enn det det er i dag. Områder som oversvømmes når betongdammen kommer på plass, består hovedsakelig av bar mark og eksponerte bunnsedimenter uten etablert vegetasjon. Etablering av en ny betongdam i utløpet av innsjøen vil tilbakeføre HRV i innsjøen til det det har vært i perioden 1976-2020. Vannstanden i innsjøen vil imidlertid kunne variere mer enn i dag som følge av økningen i vannuttaket, og kan til tider føre til økt synlighet av tiltaket. Etableringen av en ny dam vil også medføre en endring i landskapsbildet i seg selv. En massiv betongdam vil være mer synlig i landskapet enn den tidligere demningen, men representerer likevel en relativ mindre endring i landskapet i forhold til tilstanden i perioden 1976-2020. Vi vurderer derfor at tiltaket i liten grad vil forringe landskapsverdien av områdene rundt Storvatnet.

Det finnes flere viktige og svært viktige friluftsområder på Ånstadblåheia og langs nedre deler av vassdraget. Disse bynære turområdene er verdifulle for lokalbefolkningen. Regulering av Storvatnet og økt vannuttak til bl.a. snøproduksjon kan ha en positiv effekt på skimulighetene i skianlegget på Ånstadblåheia. Det er ikke kjent om Storvatnet er et viktig fiskevann, og fiske er kun tillatt for grunneiere. Mulig forringelse av den stasjonære ørretbestanden kan imidlertid påvirke fiskemulighetene for enkelte grunneiere. Vi vurderer likevel at mulighetene til friluftsliv i liten grad vil bli påvirket av tiltaket.

Om tiltaket - Lilandsvatnet
Lilandsvatnet er råvannskilden til Maurnes vannverk, som er et mindre kommunalt vannverk som i dag forsyner ca. 264 abonnenter. Lilandsvatnet ligger i øvre delen av Reinsnesvassdraget og har et nedbørfelt på 2.0 km^2. Vann fra innsjøen renner ut i Lilandselva, som er en kort og bratt elv med en lengde på 0.7 km og et fall på over 150 høydemeter. Lilandselva er en tilløpselv til Reinsnesvatnet som igjen løper ut i Reinsneselva. Alminnelig lavvannføring fra utløpet i Lilandsvatnet er estimert til ca. 3 l/s, årlig 5-persentil vannføring er på 7 l/s og årlig middelavrenning er på 101 l/s (Nevina).

Dagens vannstand i Lilandsvatnet ligger på kote 201,9 moh., og innsjøen har ikke vært regulert tidligere. Kommunen ønsker nå å mangedoble vannuttaket fra Lilandsvatnet fra et gjennomsnittlig uttak på 5 l/s til 50 l/s, samt en økning i maksimalt vannuttak fra 12 l/s til 100 l/s. For at Lilandsvatnet skal kunne fungere som en fullverdig reservevannkilde med det økte vannuttaket, er det -ifølge beregningene utført av Asplan Viak- nødvendig å kunne regulere innsjøen ved hjelp av ny demning. Det søkes derfor om å få etablert en betongdemning i utløpet av Lilandsvatnet. Kommunen søker om en reguleringshøyde på 2,5 m mellom LRV på kote 201,5 moh. (0,4 m under dagens vannstand), og HRV på 204 moh. (2,1 m over dagens vannstand). Det foreslås i søknaden et slipp av minstevannføring på 15 l/s fra Lilandsvatnet i Lilandselva, som konsekvensutredningen tar utgangspunkt i.

Tiltaket vil -ifølge konsekvensutredningen- føre til en reduksjon i middelvannføring fra 98 l/s til 52 l/s (46 %) i Lilandselva, og fra 547 l/s til 502 l/s (8 %) i Reinsneselva. I tillegg er det forventet at flomtoppene i Lilandselva reduseres, mens vannføringen i lavvannsituasjoner vil bli betydelig større enn før. Regulering av Lilandsvatnet og minstevannføring i Lilandselva vil også ha en mindre effekt på vannstanden i Reinsnesvatnet som er beregnet til – 2,9 cm ift. naturtilstanden. Det argumenteres med at naturverdiene i Reinsneselva i liten grad vil bli berørt av planlagte tiltak.

I 2023-2024 ble det bygget en anleggsvei fra Maurnes vannverk til Lilandsvatnet i forbindelse med utbedring av inntakspunktet i vannet. Både veien og inntaket har ikke blitt omsøkt tidligere, og er omfattet av nåværende konsesjonssøknad. Det opplyses i søknaden at anleggsveien allerede har blitt tilbakeført delvis etter at utbedringen av inntakspunktet i vannet var fullført. Det planlegges å tilbakeføre resten av veien helt, og det er ikke planlagt å bruke veien i forbindelse med byggearbeidet av den nye demningen. Det søkes derfor om tillatelse til etablering av en landingssone ved vannverket og utløpet av Lilandsvatnet for å komme til vannet vha. helikopter under anleggsfasen, samt et midlertidig massedeponi ved vannverket. I tillegg omsøkes etablering av anleggsveien med tilbakevirkende kraft.

Vannmiljø, fisk og akvatisk naturmangfold - Lilandsvatnet
Tiltaket påvirker vannføringen i Reinsnesvassdraget og kan derfor berøre anadrom laksefisk og elvemusling i vassdraget. Elvestrekningen som er tilgjengelig for anadrom fisk er ca. 2,2 km lang, og er dominert av sjøørret med noen forekomst av laks. Elva har i tillegg en liten elvemuslingbestand med middels tettheter og brukbar rekruttering.[3] Reinsnesvatnet har bestander av stasjonær røye og ørret, mens Lilandselva og Lilandsvatnet trolig kun har bestander av stasjonær ørret. Det er delte meninger i litteraturen om hvorvidt Reinsnesvatnet også er viktig for anadrom fisk. Dette fordi Reinsneselva går under grunnen ca. 2-300 m nedenfor Reinsnesvatnet ved lave vannføringer, og derfor har ustabile vandringsforhold.

Ungfiskundersøkelser utført i 1992 viste lave tettheter av ørretunger i nedre del av elva og ved utløpet av Reinsnesvatnet, mens tettheten på stasjon 2 var normal.[4] Det ble funnet sjøørretsmolt ved de to nederste stasjoner i elva, og ikke ved stasjonen ved utløpet av Reinsnesvatnet. Det ble ikke registrert laks under el-fisket. Det finnes imidlertid en registrering av laks i Reinsnesvatnet i Artsdatabanken fra 1993. Registreringen er en del av datasettet NINA FISK-710006. Under prøvefiske av Reinsnesvatnet i 1997 ble det kun fanget røye og ørret i innsjøen, og ingen hadde med sikkerhet vært i havet.[5] I rapporten nevnes det at oppvandring fra havet til innsjøen var umulig sommeren 1997 grunnet at deler av utløpselva gikk under bakken, noe som ifølge rapporten hadde forverret seg etter at Lilandsvatnet ble tatt til drikkevannskilde.

Som en del av konsekvensutredningen ble Reinsneselva el-fisket ved ca. de samme stasjonene som Karlsen & Sæter (1992), samt i Lilandselva ved utløpet fra Lilandsvatnet og innløpet i Reinsnesvatnet. Resultatene fra Reinsneselva viste gode tettheter av ørret ved alle stasjoner, samt forekomst av både årsyngel og eldre ungfisk av laks ved den midtre stasjonen og ved utløpet av Reinsnesvatnet. På den midtre stasjonen utgjorde lakseunger 77% av fangsten, mens andelen laks ved utløpet Reinsnesvatnet var noe lavere (46%). Dette, sammen med tidligere undersøkelser, tyder på at Reinsnesvatnet kan være tilgjengelig for anadrom fisk og at utløpet kan ha betydning som gyte- og

[3] Halvorsen, M. Jørgensen, L. 2008. Kartlegging av elvemusling (*Margaritifera margaritifera*) i Lofoten og Vesterålen 2007. Nordnorske ferskvannsbiologer. Rapport nr. 2008-01.
[4] Karlsen, T. Sæter, L. 1992. Fisk og fiskemuligheter i småvassdrag med anadrome laksefisk. Del 4: Vesterålen. Fylkesmannen i Nordland. Rapport nr. 1-1992.
[5] Halvorsen, M. Kanstad Hanssen, Ø. & Svenning, M-A. 1999. Kartlegging av fiskebestandene i potensielle sjørøyevassdrag i Nordland. NINA oppdragsmelding 534.

oppvekstområde for både anadrom- og stasjonær fisk i vassdraget, dersom vannføringen i Reinsneselva ligger til rette for det.

Ifølge konsekvensutredningen utgjør avrenning fra Lilandsvatnet ca. 95 % av vannføringen i Lilandselva, og ca. 20 % av avrenningen til Reinsnesvatnet og Reinsneselva. Lilandselva har under nåværende regime flere dager med lav vannføring og tørrlegging i perioder med lite tilsig, særlig på sommerstid. Statsforvalteren stiller seg positivt til foreslått minstevannføring, og mener det er bra at antallet dager med tørrlegging av Lilandselva reduseres til null. Vi er også enige i konsekvensutredningens vurdering at foreslått minstevannføring kan forbedre forholdene for elvemusling og anadrom fisk i Reinsneselva i ekstreme tørrår.

Samtidig vil vi legge vekt på at tiltaket medfører en reduksjon i vannføring på strekningen i vassdraget med anadrom fisk og elvemusling ved middelvannføring. Det er ikke kartlagt hvorvidt en reduksjon i middelvannføring på ca. 8 % vil påvirke vanndekt areal og vandringsforholdene i Reinsneselva i normale år. Tidligere undersøkelser tyder på at vandringsforholdene i elva er ustabile, og at Reinsnesvatnet ikke er tilgjengelig for anadrom fisk ved lave vannføringer. Dette forholdet har trolig forverret seg som følge av vannuttaket fra Lilandsvatnet. Undersøkelsene utført ifm. konsekvensutredningen tyder på at utløpsosen i Reinsnesvatnet er et viktig gyteområde for både stasjonær og anadrom fisk i vassdraget. Det er ukjent hvor mye vann skal til for at Reinsneselva ikke går under bakken og blir utilgjengelig for anadrom fisk. Vi mener derfor at vandringsforholdene i Reinsneselva ved ulike vannføringer bør kartlegges bedre for å kunne vurdere hvorvidt tiltaket vil påvirke vandrings- og produksjonsmulighetene for anadrom fisk i vassdraget.

Utløpsosen i Lilandsvatnet fungerer som den primære gyteplassen for stasjonær ørret i innsjøen. Konsekvensutredningen vurderer at innløpsbekken i Lilandsvatnet kun har begrensede gytemuligheter. Etablering av demningen i utløpet av innsjøen vil forhindre gyting i utløpselva og kan føre til en forringelse av den stasjonære fiskebestanden i Lilandsvatnet, dersom det ikke iverksettes skadereduserende tiltak. Statsforvalteren mener at det er viktig at fiskebestanden i innsjøen undersøkes og at avbøtende tiltak vurderes.

Partikkelavrenning fra graving, sprenging og betongstøping kan ha negative konsekvenser for fisk og elvemusling i vassdraget. Konsekvensutredningen identifiserer den nedre delen av Lilandselva som et mulig gyteområde for stasjonær fisk i Reinsnesvatnet. I tillegg gyter stasjonær fisk antakeligvis sammen med anadrom fisk på utløpsosen i Reinsnesvatnet. Etter gyteperioden på høsten ligger rogn eller plommesekkyngel begravd i grusen på gyteområdene frem til ca. mai-juni. Økt partikkelavrenning fra byggearbeidet i denne perioden kan føre til at gyteområder dekkes til med finmasser, slik at rogn eller plommesekkyngel i grusen ikke får den jevne tilførselen av rent oksygenrikt vann de er avhengige av. Det er derfor viktig at man iverksetter forebyggende tiltak for å hindre avrenning fra byggearbeid til vassdraget. I tillegg bør arbeid som medfører en fare for partikkelavrenning utføres i perioder med lav vannføring, og helst utenom ovennevnte periode.

Det nevnes ikke i søknaden hvorvidt økt vannuttak fra Lilandsvatnet til Maurnes vannverk vil påvirke Hågelva. Det antas at spillvann fra vannverket går i Hågelva i dag, og at mengden vil øke i takt med de økte vannuttakene fra Lilandsvatnet. Det er ikke kjent for Statsforvalteren om Hågelva per i dag også mottar slam eller partikler fra renseanlegget som blir filtrert ut av råvannet under renseprosessen. Dersom dette er tilfelle, mener vi at konsekvensen av økte tilførsler til Hågelva også bør bli utredet og vurdert som en del av konsekvensbildet av tiltaket.

Terrestrisk naturmangfold - Lilandsvatnet
Vassdraget er et lokalt til regionalt verdifullt funksjonsområde for fuktighetskrevende karplanter, moser og lav, med et høyt mangfold av arter til tross for relativ fattig berggrunn.

Den omsøkte høyeste regulerte vannstand i Lilandsvatnet er 2,1 m over dagens vannstand. Tiltaket vil derfor medføre endringer i- og delvis tap av omkringliggende områder med naturtyper av stor og svært stor verdi. Det er bl.a. registrert fire områder med slåttemyr av svært stor verdi rundt Lilandsvatnet. Tre av disse grenser til vannkanten med dagens nivå på Lilandsvatnet på 101,5 moh. I tillegg er det registrert flere områder med boreal hei av stor verdi innenfor reguleringssonen rundt Lilandsvatnet. Konsekvensutredningen anslår at mindre enn 20 % av lokalitetene blir påvirket av reguleringen. Muligheten for oversvømmelse av disse områdene ved HRV, samt hyppigere svingninger i vannstanden i innsjøen vill sannsynligvis føre til økt erosjon og annen forringelse av lokalitetene. I tillegg vil økt erosjon kunne øke tilførsel av partikler og organisk materiale til vannet. Statsforvalteren legger derfor vekt på at tiltaket gjennomføres på en måte som i størst mulig grad begrenser negative konsekvenser for områdene rundt innsjøen med verdifulle naturtyper og vannmiljøet, og at nødvendige avbøtende tiltak vurderes der det er behov for dette.

Lilandselva er nærmest tørrlagt i tørre perioder med dagens uttak fra Lilandsvatnet. Statsforvalteren vurderer at en minstevannføring kan bidra til å forbedre forholdene for fuktighetskrevende plante-, mose- og lavarter i bekkekløften ved Lilandselva. Fravær av flommer vil imidlertid kunne føre til en viss forringelse. Vi støtter derfor vurderingen at foreslått skadereduserende tiltak med periodevise slipp av vann for å simulere naturlige flommer kan bidra til å forhindre eventuell forringelse ved å opprettholde viktige naturlige forstyrrelser i bekkesystemet.

I områdene rundt Reinsneselva og Reinsnesvatnet er det registrert flere områder med naturtyper av stor verdi. I tillegg er myrområdene rundt Reinsneselva utpekt som svært verdifulle hekkeområder med vanlig forekomst av flere rødlistede fuglearter som bl.a. fiskemåke, heilo, rødstilk, småspove og storspove. Statsforvalteren vurderer at disse områdene i liten grad blir påvirket av tiltaket.

Friluftsliv & Landskap
Naturen direkte rundt Lilandsvatnet fremstår som relativt upåvirket med få inngrep, og Lilandsvatnet er uregulert i dag. Tiltaksområdet ligger innenfor et inngrepsfri naturområde som er 1-3 km fra nærmeste store tekniske inngrep (INON-sone 2). Sonen har blitt betydelig redusert av tidligere inngrep i de siste årene, og tiltaket vil føre til at det inngrepsfrie området blir tilnærmet borte. En friluftskartlegging i regi av Nordland fylkeskommune utpeker områdene mellom Svellingen og Urtinden som svært viktige friluftslivsområder med gode turmål. Oppdemning og regulering av Lilandsvatnet vil være et synlig inngrep i landskapet som endrer det naturlige preget av området. Dette kan igjen påvirke naturopplevelsen for turgåere i området. Siden utformingen av demningen ikke er prosjektert enda, vil vi derfor oppfordre til at synlighet vektlegges i prosjekteringen slik at den valgte løsningen best mulig passer inn inn i det naturlige landskapet.

Med hilsen

Tore Vatne (e.f.)
seksjonsleder

Marijn Kuizenga
rådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:

Miljødirektoratet	Postboks 5672 Sluppen	7485	TRONDHEIM
Sortland kommune	Postboks 117	8401	Sortland